

staas ved „de nærmere Bestemmelser, som Loven foreskriver“. Det er nu ikke altid saa aldeles afgjort, at en saadan senere Lov giver den rette Forklaring. Vi har alle sammen været enige om at vedtage den nye Grundlov, hvor jo nøjagtig de samme to Paragraffer, som er nævnte under denne Forhandling, gaar igen, og der kan alligevel mellem os være en noget forskellig Opfattelse af, hvor langt man kunde gaa i Retning af at afskaffe almindelig Værnepligt uden derved at komme i Strid med Grundlovens Bestemmelser eller i alt Fald med deres Forudsætninger.

Saa sagde den ærede Minister, at dette havde ingen anden Karakter, end hvad der tidligere var gjort, men det kan jeg ikke erkende er rigtigt. Man har ikke tidligere ved nogen Lovgivningsbestemmelse indført det, at en Mand kunde blive fri for at udøve den ham grundlovmæssigt paahvilende personlige Værnepligt, naar han selv sagde, at han ikke vilde. Det er noget nyt, det er af en anden Karakter end det, man tidligere har haft, og det gør, synes mig, at man skal være forsigtig. Jeg erkender, som jeg erkendte før, at man kan ikke gøre nogen Forskel mellem dem, der nægter at udføre deres Værnepligt af religiøse Grunde, og dem, der nægter det af andre Grunde. Man maa der holde sig til Samvittigheden. Den højtærede Minister var mere tilbøjelig til at mene, at det vilde være let at faa et retfærdigt Skel gjort mellem dem, der nægtede med Berettigelse, og dem, der nægtede uden Berettigelse. Jeg tror ikke, det vil blive let. Sessionerne kan indkalde Erklæringer fra saadanne religiøse Samfund, som vedkommende siger, at han hører til, og faa oplyst, om det er rigtigt, hvad han siger; og de kan indhente Erklæringer fra Folk, der kender ham, og saadant noget. Men naar han siger: Det er min Samvittighed imod at gøre Militærtjeneste — hvad Middel har man saa til at sige: Din Samvittighed gælder ikke; din Nabos kan vi maaske anerkende, men din ikke. Jeg tror, det vil blive overordentlig vanskeligt.

Den højtærede Minister mente, at jeg havde taget lidt for let paa dette Spørgsmaal om Øllebrødsbarmhertigheden, og sagde, at dersom man ikke vilde gøre alt muligt for at undgaa, at saadanne Sultestrejker kunde føre til Katastrofer, vilde man paatage sig et meget stort Ansvar og ogsaa risikere, at det ude i Befolkningen vakte meget stor Uvillie. Det forekommer mig nu nok, at den, der først og fremmest

har Ansvaret, hvis en Sultestrejke fører til en Katastrofe, er vedkommende selv. For det er jo ikke Meningen at nægte ham Mad. Han kan faa at spise, hvad han behøver, og det er dog voksne Mennesker, som selv kan afgøre, om de vil spise eller ikke.

Saa sagde den højtærede Minister, at naar vedkommende havde udført det, som Loven paalagde ham, maatte han være lige saa god som andre Mennesker, og saa kunde man ikke f. Eks. tale om at fragte ham hans borgerlige Rettigheder, hans Valgret, og det erkender jeg jo, det følger af sig selv. Det stemmer med, hvad Indenrigsministeren udtalte ved Forslagets Forelæggelse i Folketinget, at de, der kommer ind under og fyldestgør denne Lov, ikke skal være betragtede som ringere end andre Mennesker. Men det er jo ikke dem, der er Tale om, naar vi kommer til de egentlige Vanskeligheder. Det er dem, som ikke vil respektere denne Lov, hvis den bliver Lov. Hvordan stiller den højtærede Forsvarsminister sig overfor dem? De ønsker, siger han, at faa deres Straf og dermed være færdige. Men saadan gaar det jo ikke til i Almindelighed. En Mand, der modsætter sig Loven, faar vel sin Straf, men dermed er han ikke færdig. Han er i dette Tilfælde færdig med Militærtjenesten, naar han har faaet sin Straf, 20 Maaneder eller den Tid, han har tilbage, det er rigtigt nok, men hvordan tror Ministeren, at den Handling bevidst at modsætte sig Loven vil blive betragtet i den offentlige Mening? Naar Talen er om Øllebrødsbarmhertighed, skal jeg endnu minde om, at den højtærede Minister udtalte i Folketinget, at han havde Respekt for Folk, der satte saa meget ind paa at gennemføre deres Overbevisning, som Militærnægterne gør, og jeg kan godt forstaa, at man kan have personlig Respekt for en saadan Ihærdighed, som de Mennesker viser. Men jeg vil alligevel mene, at hvilken Opfattelse man end kan have deraf rent personlig, vilde den højtærede Minister have tjent Sagen bedre, dersom han havde sagt, som i sin Tid hans Kollega Finansministeren sagde: Lov er Lov, og Lov skal holdes.

Jeg fik det Indtryk af den højtærede Ministers Tale nu, at han vilde vise megen Forhandlingsvillighed i det Udvalg, som bliver nedsat, og kan vi komme til en tilfredsstillende Ordning, skulde jeg for mit Vedkommende være glad. Men jeg tror rigtignok, det skal være en Ordning, der